

**Concept beleidsuitingen DNB over opdrachtaanvaarding en invaren versie 23 december 2022
ten behoeve van de openbare consultatie van de concept beleidsuitingen van DNB over de
WTP**

Inhoudsopgave

1. Factsheet opdrachtaanvaarding en besluitvorming pensioenfondsen over transitie	Blz. 2
2. Factsheet transitieplan Wet toekomst pensioenen	Blz. 6
3. Factsheet compensatie en compensatie-depot	Blz. 9
4. Factsheet omrekenmethoden bij invaren	Blz. 11
5. Factsheet Berekening transitie-effecten en toepassing vba-rekenmethodiek	Blz. 14
6. Q&A Wat zijn redenen voor DNB om een verbod op invaren op te leggen	Blz. 16

CONCEPT

1. Concept Factsheet: Opdrachtaanvaarding en besluitvorming pensioenfondsen over transitie

Relevant voor: pf
Geldigheid: CHECK
Datum: CHECK
Status: factsheet
Referentie: CHECK
Auteur: DNB

Relevante wet- en regelgeving

Artikel 52b Pensioenwet (Pw)
Artikel 102a lid 1 jo. lid 3 Pw
Artikel 105 Pw
Artikel 143 Pw
Artikel 150b Pw
Artikel 150l lid 1 t/m 4 en 7 Pw
Artikel 150m Pw
Artikel 63b Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb)
Artikel 109a lid 1 jo. lid 3 Wvb
Artikel 110b Wvb
Artikel 138 Wvb
Artikel 145b Wvb
Artikel 145l lid 1 t/m 4 en 7 Wvb
Artikel 145m Wvb
Artikel 46b Besluit Uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling

Besluitvorming sociale partners en pensioenfondsen over de transitie

Bij wijziging van de pensioenregeling om te voldoen aan de Wet toekomst pensioenen doorlopen vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers (de sociale partners) en het pensioenfonds een besluitvormingsproces. Sociale partners maken afspraken over het wijzigen van de pensioenregeling (waaronder de keuze uit de solidaire of de flexibele premieregeling), over het al dan niet invaren van de bestaande pensioenaanspraken en pensioenrechten in de nieuwe pensioenregeling en over compensatie.

Sociale partners leggen hun keuzes, overwegingen en berekeningen die ten grondslag liggen aan deze afspraken en de verantwoording waarom sprake is van een evenwichtige transitie schriftelijk vast in een transitieplan. Sociale partners geven het pensioenfonds vervolgens aan de hand van het transitieplan de opdracht tot uitvoering van de nieuwe pensioenregeling, inclusief een eventueel verzoek tot invaren. De pensioenuitvoerder stelt het transitieplan op zijn website beschikbaar voor de deelnemer, gewezen deelnemer, gewezen partner en pensioengerechtigde.

Het transitieplan bevat de transitie-effecten van de wijziging van de pensioenovereenkomst en van de wijze waarop wordt omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten voor deelnemers, gewezen deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden berekend per leeftijdscohort. Deze transitie-effecten worden in ieder geval berekend met netto profijt berekeningen (in veel gevallen bij wijziging van een premieregeling met bruto profijt) en met pensioenverwachting op basis van scenario's. Zie ook de Factsheet Berekening transitie-effecten en toepassing vba-rekenmethodiek. Sociale partners kunnen bij de verantwoording van de evenwichtigheid aanvullend nog additionele analyses gebruiken.

- Factsheet Transitieplan
- Factsheet compensatie en compensatedepot
- Factsheet berekening transitie-effecten en VBA-rekenmethodiek

Formele opdrachtaanvaarding van de pensioenregeling en het inwaar-verzoek

Voorafgaand aan de formele opdrachtaanvaarding draagt het bestuur van een pensioenfonds na overleg met de overige organen van het pensioenfonds zorg voor de vastlegging van de risicohouding en van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten van het pensioenfonds. Het bestuur toetst bij de opdrachtaanvaarding aan de vastgelegde doelstellingen en beleidsuitgangspunten van het pensioenfonds en de risicohouding. Via amendement is in artikel 115 Pw en artikel 110d Wvb opgenomen dat als een

leeftijdscohort is ondervetegenwoordigd in het verantwoordingsorgaan, pensioenfondsen bij het uitvragen van de risicohouding de leden van dit leeftijdscohort dat ondervetegenwoordigd is in het verantwoordingsorgaan actief vragen zich aan te melden voor het verantwoordingsorgaan.

Het pensioenfonds betreft het transitieplan van sociale partners bij de eigen besluitvorming over de opdrachtaanvaarding en het eventuele verzoek tot invaren. Het pensioenfonds hoeft het transitieplan – in het kader van de opdrachtaanvaarding – niet formeel te accepteren, het is een informatiebron voor de opdrachtaanvaarding.

Een pensioenfonds legt in het implementatieplan vast hoe invulling zal worden gegeven aan de uitvoering van de gewijzigde pensioenovereenkomst, waaronder de wijze waarop zal worden omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten. Ten slotte informeert het pensioenfonds de sociale partners over de opdrachtaanvaarding door middel van de opdrachtbevestiging.

Voor een beheerste en evenwichtige transitie is het belangrijk dat sociale partners en pensioenfonds voorafgaand aan het besluitvormingsmoment afspraken maken die robuust zijn voor financiële en economische ontwikkelingen in de tussenliggende periode (zogenaamde 'complete' besluitvorming). Zonder dergelijke afspraken bestaat het risico dat op het latere moment van de feitelijke transitie nadere besluitvorming nodig is om de transitie uit te voeren. Deze complete besluitvorming wordt in zowel het transitieplan als het implementatieplan opgenomen.

Bij de opdrachtaanvaarding beoordeelt het pensioenfonds of het de pensioenregeling en het eventuele invaarverzoek kan uitvoeren met inachtneming van toepasselijke wet- en regelgeving, waaronder de evenwichtige belangenafweging en de beheerste en integere bedrijfsvoering. Bij deze beoordeling maakt het pensioenfonds gebruik van het implementatieplan.

De organen van een pensioenfonds gebruiken de doelstellingen en beleidsuitgangspunten waaronder de risicohouding bij de toetsing van de opdrachtaanvaarding en bij de besluitvorming, de verantwoording, de advisering, en het toezicht binnen het pensioenfonds.

- **Factsheet risicohouding**
- **Factsheet transitieplan**
- **Factsheet implementatieplan**

Standaard invaarpad

Een uitgangspunt van de Wet toekomst pensioenen is het 'standaard invaarpad': de nieuwe pensioenopbouw en de tot aan het transitiemoment opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten worden zo veel mogelijk bij elkaar gehouden in één pensioenregeling bij het pensioenfonds. Voor de waardering van pensioenaanspraken en pensioenrechten bij een collectieve waardeoverdracht als bedoeld in artikel 150m Pensioenwet (Pw) en het aanwenden van het vermogen maakt een pensioenfonds op grond van artikel 150n, eerste lid Pw gebruik van de standaardmethode. Maar, een pensioenfonds kan op grond van artikel 150n, tweede lid Pw gebruik maken van de vba-methode indien deze methode beter de bijzondere kenmerken van de pensioenregeling en het pensioenfonds modelleert en het pensioenfonds het toepassen van de vba-methode onderbouwt in het implementatieplan.

Artikel 150l Pw voorziet in twee scenario's om af te wijken van het 'standaard invaarpad':

1. De sociale partners doen geen invaarverzoek. Dit kan als zij van oordeel zijn dat invaren onevenredig ongunstig is voor deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden, pensioengerechtigden of de werkgever. De onderbouwing van dit besluit wordt door sociale partners opgenomen in het transitieplan. Het pensioenfonds meldt de werkgever of het deze analyse en onderbouwing deelt en informeert de organen van het pensioenfonds hierover.
2. De sociale partners doen bij het pensioenfonds een verzoek tot invaren maar het pensioenfonds besluit om dit verzoek af te wijzen. Een pensioenfonds kan het verzoek alleen afwijzen indien:
  - het pensioenfonds oordeelt dat de effecten van de voorgenomen wijzigingen ten aanzien van het pensioen als geheel tot onevenwichtig nadeel zou leiden voor deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden of pensioengerechtigden;
  - sprake is van strijd met wettelijke voorschriften; of
  - niet uitvoerbaar is binnen de grenzen van een beheerste en integere bedrijfsvoering.

- **Factsheet Omrekenmethoden bij invaren**

Medezeggenschap en intern toezicht bij besluitvorming over invaren

Verantwoordingsorgaan

Het pensioenfonds stelt op grond van artikel 150m, lid 4 Pw, het verantwoordingsorgaan in de gelegenheid advies uit te brengen over het voorgenomen invaarbesluit. Het advies van het verantwoordingsorgaan wordt op een zodanig tijdstip gevraagd dat het van wezenlijke invloed kan zijn op het besluit. Bij het vragen van advies wordt aan het verantwoordingsorgaan een overzicht verstrekt van de beweegredenen voor het besluit en van de gevolgen die het besluit naar verwachting voor de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden zal hebben. Het pensioenfonds verstrekt het verantwoordingsorgaan op grond van artikel 46b Besluit uitvoering Pw en Wvb ook ten minste de volgende informatie:

- a. het voorgenomen besluit tot invaren, waarbij ten minste wordt ingegaan op de volgende onderwerpen:
  - 1°. de methode die wordt gehanteerd voor de waardering van pensioenaanspraken en pensioenrechten;
  - 2°. hoe invulling zal worden gegeven aan de ruimte voor herverdeling na toepassing van de methode;
  - 3°. indien van toepassing: de hoogte van de initiële vulling van het compensatiedepot;
  - 4°. indien van toepassing: de initiële vulling van de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve;
  - 5°. hoe zal worden omgegaan met arbeidsongeschiktheidspensioen en nabestaandenpensioen;
- b. informatie over het besluitvormingsproces;
- c. de kwantitatieve effecten van invaren;
- d. de overwegingen en afwegingen van het fonds bij het voorgenomen besluit en een motivering waarom de effecten evenwichtig worden geacht;
- e. de gewijzigde pensioenovereenkomst dan wel beroepspensioenregeling;
- f. de afspraken met betrekking tot compensatie; en
- g. de generatie-effecten van de totale transitie in termen van netto profijt per leeftijdscohort in hele geboortejaren waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.

Als het verantwoordingsorgaan (of een geleding binnen het verantwoordingsorgaan) negatief adviseert over het voorgenomen invaarbesluit, dan informeert het pensioenfonds op grond van artikel 150m, lid 5 Pw de sociale partners die het verzoek tot collectieve waardeoverdracht hebben gedaan hierover en vraagt de sociale partners het verzoek tot waardeoverdracht te heroverwegen met inachtneming van het advies van het verantwoordingsorgaan (of een geleding van het verantwoordingsorgaan). De sociale partners onderbouwen het resultaat van hun heroverweging.

Belanghebbendenorgaan

Het pensioenfonds heeft op grond van artikel 150m, lid 6 Pw de goedkeuring nodig van het belanghebbendenorgaan voor elk voorgenomen besluit met betrekking tot invaren. De informatieverstrekking aan het belanghebbendenorgaan is hetzelfde als hiervoor beschreven voor het verantwoordingsorgaan.

Intern toezicht

Op grond van artikel 150m, lid 3 Pw houdt het intern toezicht bij een pensioenfonds toezicht op het invaren en legt hierover verantwoording af in het bestuursverslag. In aanvulling daarop heeft het pensioenfonds op grond van artikel 150m, lid 7 Pw de goedkeuring nodig van de raad van toezicht voor elk voorgenomen besluit met betrekking tot invaren. De informatieverstrekking aan de raad van toezicht is hetzelfde als hiervoor beschreven voor het verantwoordingsorgaan. Aan het intern toezicht wordt daarnaast, op grond van artikel 46b, lid 3 Besluit uitvoering Pw en Wvb het advies van het verantwoordingsorgaan of de reactie op het verzoek tot goedkeuring van het belanghebbendenorgaan verstrekt.

Indiening bij DNB van voornemen tot invaren tezamen met implementatieplan

De besluitvorming door het pensioenfonds over de opdrachtaanvaarding van de pensioenregeling en over invaren moet vóór 1 juli 2025 zijn afgerond. Uiterlijk op die datum moet een pensioenfonds het implementatieplan bij DNB indienen.

Het voornemen tot invaren wordt door het pensioenfonds onverwijld nadat het besluit tot invaren is genomen, maar uiterlijk zes maanden voor de beoogde datum van invaren, elektronisch gemeld aan DNB [via dit meldingsformulier \(Toevoegen: hyperlink naar meldingsformulier\)](#). DNB heeft vanaf de melding bij DNB tot de beoogde invaardatum de bevoegdheid om een verbod op te leggen op invaren. DNB kan de beoordelingstermijn gemotiveerd verlengen met maximaal twee maal drie maanden.

Het pensioenfonds dient het implementatieplan in bij DNB binnen twee weken nadat het plan door het bestuur is vastgesteld. Het voorgenomen besluit tot invaren moet samen met het implementatieplan (binnen twee weken na vaststelling) uiterlijk 1 juli 2025 bij DNB worden ingediend. Hiervoor kunt u gebruik maken van hetzelfde meldingsformulier [\[CHECK hyperlink\]](#). DNB heeft in [de toezichthouderregeling melding invaren \[CHECK link toevoegen\]](#) nader uitgewerkt welke informatie/stukken nodig zijn om de melding in behandeling te nemen. [Klik hier voor meer informatie hierover \(check naar DLT-pagina\)](#).

Het communicatieplan is onderdeel van het implementatieplan maar wordt op grond van artikel 46, lid 6 en artikel 46a, lid 6 Besluit uitvoering Pw en Wvb niet bij DNB maar bij de AFM ingediend. De AFM is de toezichthouder op het communicatieplan.

Voor de status van deze beleidsuiting en uitleg daarover kunt u de leeswijzer beleidsuitingen DNB raadplegen
----

2. Concept Factsheet transitieplan Wet toekomst pensioenen

Relevant voor: pf, ppi, vz.
Geldigheid: CHECK
Datum: CHECK
Status: Factsheet
Referentie: CHECK
Auteur: DNB

Relevante wetgeving;

- Artikel 150d Pensioenwet (Pw)
- Artikel 150e Pw
- Artikel 150f Pw
- Artikel 145c Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb)
- Artikel 145d Wvb
- Artikel 145e Wvb
- Artikel 44 Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling

Inleiding

De transitie uit hoofde van de Wet toekomst pensioenen begint bij de arbeidsvoorwaardelijke overwegingen en keuzes die sociale partners maken over pensioen. Die keuzes, overwegingen en onderbouwing worden door de sociale partners opgenomen in het transitieplan. DNB geeft geen oordeel over deze arbeidsvoorwaardelijke besluiten en over het transitieplan. DNB houdt toezicht op de besluitvorming en uitvoering door de pensioenuitvoerder, waarbij het transitieplan voor de pensioenuitvoerder een informatiebron is.

Doel van dit factsheet over het transitieplan is om, in aanvulling op de factsheets en Q&A's over de Wet toekomst pensioenen die direct gericht zijn op pensioenuitvoerders, bij te dragen aan duidelijkheid over het gehele besluitvormingsproces over transitie.

Voor bepaalde keuzes geldt dat een pensioenfonds deze niet zelfstandig kan maken zonder verzoek daartoe in het transitieplan. Bijvoorbeeld kan een pensioenfonds alleen invaren als daartoe in het transitieplan is verzocht. Dit en meer kunt u in deze factsheet lezen.

Transitieplan

Een van de randvoorwaarden van de Wet toekomst pensioenen is een verplichting voor het opstellen van een transitieplan door de sociale partners. Onder sociale partners worden bergrepen de werkgever dan wel de partijen die de wijziging van de pensioenregeling overeenkomen of zijn overeengekomen.

In het transitieplan leggen sociale partners de keuzes, overwegingen en berekeningen die ten grondslag liggen aan de wijziging van de pensioenovereenkomst en de wijze waarop wordt omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten schriftelijk vast, alsmede de verantwoording waarom sprake is van een evenwichtige transitie. De sociale partners zenden het transitieplan binnen twee weken na de afronding aan de pensioenuitvoerder. De pensioenuitvoerder stelt het transitieplan op zijn website beschikbaar voor de deelnemer, gewezen deelnemer, gewezen partner en pensioengerechtigde.

Het transitieplan is een informatiebron voor pensioenfondsen bij de opdrachtaanvaarding. Pensioenfondsen hoeven het transitieplan niet formeel te accepteren. Een pensioenuitvoerder zal vanuit eigen taak, rol en verantwoordelijkheid een besluit moeten nemen over onder meer de evenwichtigheid en uitvoerbaarheid van door de werkgever in het transitieplan opgenomen wensen en doelen en dit vastleggen in het implementatieplan. **Zie hiervoor ook de Factsheet implementatieplan en de factsheet opdrachtaanvaarding.**

Inhoud transitieplan

Het transitieplan bevat onder meer de verantwoording door sociale partners waarom sprake is van een evenwichtige transitie, op basis van de keuzes, overwegingen en berekeningen die ten grondslag liggen aan de wijziging van de pensioenovereenkomst en aan de wijze waarop wordt omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten.

Complete besluitvorming (op basis van laatste gepubliceerde tekst art. 44 Besluit uitvoering Pw en Wvb)

In artikel 150d, eerste lid Pw en nader uitgewerkt in artikel 44 Besluit uitvoering Pw en Wvb is voorgeschreven dat een werkgever in het transitieplan, in het kader van complete besluitvorming, opneemt:

- a. de doelstellingen van de transitie;
- b. de kwantitatieve maatstaven voor de beoordeling van de doelstellingen, waartoe in ieder geval netto- dan wel bruto-profijs horen, en de uitkomsten daarvan die aanvaardbaar zijn;
- c. welke voorrangregels gelden voor de doelstellingen en maatstaven bij de uitvoering van de opdracht;
- d. bij uitvoering door pensioenfondsen: in hoeverre verschillende, positieve en negatieve, financiële en economische scenario's zijn verkend en in welke situaties de afgesproken doelstellingen, voorrangregels en maatstaven zonder meer gelden en geen nadere besluitvorming nodig is; en
- e. bij uitvoering door pensioenfondsen: het niveau van de dekkinggraad vanaf wanneer de financiële positie van een pensioenfonds dusdanig is dat de gemaakte afspraken uit het transitieplan niet meer toereikend zijn, een onderbouwing van de berekening van deze dekkinggraad, de alternatieve afspraken die van toepassing zijn indien het pensioenfonds een dergelijke dekkinggraad heeft en, indien van toepassing, de procedure die voor deze situatie is afgesproken.

Ad a en b.

Beoogd wordt dat in het transitieplan de keuzes, overwegingen en berekeningen worden opgenomen die ten grondslag liggen aan de wijziging van de pensioenovereenkomst en het doen van een verzoek tot een interne collectieve waardeoverdracht (het invaren). Om hiertoe te komen is het ten eerste van belang dat de sociale partners concretiseren wat wordt verstaan onder een evenwichtige transitie en in welke doelstellingen dit wordt vertaald.

Ad c, d en e.

In het transitieplan lichten sociale partners toe in hoeverre verschillende financiële en economische scenario's samen met het pensioenfonds zijn verkend én de afgesproken doelstellingen, voorrangregels en maatstaven zonder meer gelden en er dus in principe geen nadere besluitvorming meer nodig is. Het is de bedoeling dat doelstellingen en voorrangregels in termen van de maatstaven een zo robuust mogelijk besluit borgen. De doelstellingen en voorrangregels worden daarom zodanig geformuleerd dat voor redelijkerwijs voorzienbare situaties (waaronder verschillende dekkinggraden, rentestanden e.d.) geen nadere besluitvorming nodig is. Sociale partners en pensioenfondsen hebben op voorhand bedacht hoe doelstellingen en voorrangregels in termen van de maatstaven duidelijkheid geven aan de concrete vormgeving van de transitie in deze situaties. Dat laat onverlet dat er uitzonderlijke situaties kunnen ontstaan waarin de besluitvorming niet heeft voorzien. Geregeld is dat sociale partners en pensioenfondsen voor die uitzonderlijke situaties eveneens inhoudelijke afspraken maken, maar dat het voor deze situaties tevens mogelijk is afspraken te maken over het proces dat nog doorlopen kan worden om tot andere afspraken te komen om te borgen dat de besluitvorming ook in dergelijke uitzonderlijke gevallen beheerst tot stand komt.

Om in kaart te brengen in hoeverre de afspraken als robuust kunnen worden beschouwd en in principe geen verdere besluitvorming nodig wordt geacht door partijen, moeten sociale partners ten minste de bandbreedte aan dekkinggraden aangeven waarbinnen dit geldt. De ondergrens van deze bandbreedtes is de dekkinggraad waarbij alle voorrangregels ten volle zijn ingezet, op doelstellingen is ingeleverd tot die mate die voor sociale partners acceptabel is en de grenzen in de op voorhand afgesproken acceptabele uitkomsten zijn bereikt. Sociale partners nemen deze dekkinggraad op in het transitieplan, pensioenfondsen in het implementatieplan

Voor de situaties waarin de afgesproken doelstellingen, voorrangregels en maatstaven niet zonder meer toereikend zijn, moeten sociale partners en pensioenfondsen een concreet en haalbaar plan maken. Zij leggen dit vast in respectievelijk het implementatieplan en transitieplan om te borgen dat de invoerdatum van 1 januari 2027 gehaald wordt. Deze plannen voorzien in **inhoudelijke afspraken** en een duiding van de consequenties, maar kan ook **procedurele elementen** bevatten om indien de tijd dat toelaat eventueel tot nadere besluitvorming te komen.

Inhoudelijke afspraken kunnen bijvoorbeeld gaan over hoe om te gaan met opgebouwde pensioenen en mogelijke kortingen (eventueel in aanvulling op hetgeen door sociale partners is afgesproken) of het overgaan naar het nieuwe pensioenstelsel zonder invaarverzoek.

Procedurele afspraken betreffen bijvoorbeeld een onderling besproken uiterste deadline voor nieuwe afspraken. Daarbij is voor pensioenfondsen die koersen op een transitiedatum ver voor 1 januari 2027 meer ruimte dan voor pensioenfondsen met op voorhand reeds een krappe planning. Mochten

procesafspraken niet gehaald worden, moet volgens de toelichting in het Besluit uitvoering Pw en Wvb teruggevallen kunnen worden op de eerder gemaakte (hiervoor genoemde) inhoudelijke afspraken.

Overige onderdelen transitieplan

Artikel 150d, tweede lid Pw bepaalt vervolgens dat een transitieplan naast hiervoor genoemde complete besluitvorming en onderbouwing van evenwichtigheid in ieder geval ook nog de hieronder opgenomen specifieke onderdelen moet bevatten:

f. Het karakter van de gewijzigde pensioenovereenkomst.

Hierbij wordt verwezen naar de drie soorten premiereregelingen in artikel 10 Pensioenwet; de solidaire premieovereenkomst, de flexibele premieovereenkomst of de premie-uitkeringsovereenkomst (indien de pensioenuitvoerder een verzekeraar is).

g. De wijze waarop wordt omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten.

Hiermee wordt bedoeld of sociale partners het pensioenfonds zullen verzoeken de waarde van de pensioenaanspraken en pensioenrechten via een interne collectieve waardeoverdracht aan te wenden bij het pensioenfonds overeenkomstig de gewijzigde pensioenovereenkomst (artikel 150m Pw). Bij de aanwending van pensioenfondsvermogen bij invaren, gelden nog nadere wettelijke eisen zoals bepaald in de artikelen 150n en 150o Pensioenwet. [Zie hiervoor de factsheet omrekenmethoden bij invaren.](#)

Sociale partners die geen invaarverzoek doen zullen hiervan een onderbouwing moeten opnemen in het transitieplan. Uit de onderbouwing in het transitieplan wordt duidelijk welke belangen zijn gewogen en waarom invaren onevenredig ongunstig wordt geacht.

h. De effecten van de wijziging van de pensioenovereenkomst en de wijze waarop wordt omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten voor deelnemers, gewezen deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden berekend per leeftijdscohort, op de wijze vastgelegd in artikel 150e. Dat betreffen de netto-profijt effecten en de berekening van pensioenverwachtingen.

i. De gemaakte afspraken over compensatie

Het betreft een beschrijving van de gemaakte afspraken over compensatie in enige vorm. Bijvoorbeeld in de vorm van toekenning van extra pensioenaanspraken aan deelnemers of compensatie buiten het pensioendomein. Onderdeel van deze afspraken kan ook zijn dat sociale partners een verzoek bij het pensioenfonds doen om een deel van het vermogen aan te wenden voor compensatie.

j. Indien afspraken zijn gemaakt over compensatie in de vorm van het toekennen van extra pensioenaanspraken aan deelnemers, het financieringsplan voor deze compensatie waarbij inzichtelijk wordt gemaakt in welke mate elke bron ingezet zal worden

Compensatie kan worden gefinancierd door een opslag op de premie. De wetgeving voorziet tijdelijk in extra fiscale ruimte voor premie-inleg voor compensatie. Financiering kan ook door aanwending van het pensioenvermogen. Voor beide financieringsbronnen gelden er voorwaarden en beperkingen. In het transitieplan wordt het financieringsplan beschreven en in welke mate elke bron wordt ingezet. Voorts geldt dat op grond van artikel 150n Pw, het pensioenvermogen alleen mag worden aangewend voor compensatie als sociale partners het pensioenfonds daarom verzoeken.

k. Voor zover van toepassing, de gemaakte afspraken over de initiële vulling van de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve.

Het gaat om het aanwenden van pensioenvermogen voor het vullen van deze twee reserves indien de sociale partners in de pensioenovereenkomst daarvoor kiezen. In artikel 150n Pw is bepaald dat een pensioenfonds het pensioenvermogen, onder voorwaarden, kan aanwenden voor de initiële vulling van de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve, als sociale partners daarom verzoeken. Zie ook [de factsheet omrekenmethoden bij invaren](#) voor de voorwaarden die hiervoor gelden.

Voor de status van deze beleidsuiting en uitleg daarover kunt u de leeswijzer beleidsuitingen DNB raadplegen
----

3. Concept Factsheet: Compensatie en compensatie-depot

Relevant voor: pf
Geldigheid: CHECK
Datum: CHECK
Status: Factsheet
Referentie: CHECK
Auteur: DNB

Relevante wetgeving;

- Artikel 150d Pensioenwet (Pw)
- Artikel 150e Pw
- Artikel 150f Pw
- Artikel 145c Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb)
- Artikel 145d Wvb
- Artikel 145e Wvb
- Artikel 46c Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling (Besluit Pw en Wvb)

Compensatie en transitieplan

De overstap naar een premieregeling met een leeftijdsafhankelijke premie kan ertoe leiden dat deelnemers in de gewijzigde pensioenregeling minder pensioen gaan opbouwen dan het geval zou zijn geweest bij het voortzetten van de ongewijzigde pensioenregeling. Sociale partners kunnen afspraken maken over compensatie en leggen deze afspraken dan vast in het transitieplan.

Compensatie heeft alleen betrekking op het missen van toekomstige pensioenopbouw doordat de wijze van pensioenopbouw verandert en is uitsluitend aan de orde voor deelnemers (en niet voor gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden).

De omvang van dit nadeel, het bepalen welke leeftijdscohorten voor compensatie in aanmerking komen, en de beoordeling of de compensatie leidt tot een evenwichtige transitie worden in beeld gebracht op de wijze vastgelegd in artikel 150e Pensioenwet. [Zie ook de factsheet berekening transitie-effecten en vba-rekenmethodiek](#). Het staat sociale partners vrij om hierbij additionele analyses te gebruiken. De overwegingen bij het vormgeven van de compensatieregeling dienen opgenomen te worden in het transitieplan.

Indien sociale partners het pensioenfondsen een verzoek doen tot invaren, kan de compensatie (deels) vorm krijgen door de daarbij gemaakte keuzes, waaronder de gekozen toedeling van het collectieve vermogen aan de persoonlijke pensioenvermogens.

Sociale partners kunnen ook afspreken dat compensatie vorm krijgt door het toekennen van extra pensioenaanspraken aan deelnemers in een compensatieperiode vanaf de inwerkingtreding van de gewijzigde pensioenregeling. Indien sociale partners hiervoor kiezen geldt, op grond van artikel 150f Pensioenwet (Pw) en artikel 145e Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) het volgende:

- Alle werknemers binnen hetzelfde leeftijdscohort hebben recht op dezelfde compensatie, ongeacht of de werknemer bij aanvang van de compensatieperiode al in dienst was bij de werkgever. Hieronder valt ook de gewezen werknemer die op grond van de pensioenovereenkomst recht heeft op premievrije voortzetting.
- De compensatie wordt tijdsevenredig toegekend over de afgesproken compensatieperiode, die aanvangt op de ingangsdatum van de gewijzigde pensioenregeling tot uiterlijk 31 december 2036.
- De compensatie is gefinancierd op het moment dat de compensatie onvoorwaardelijk wordt toegekend.
- Het transitieplan moet op grond van artikel 150d Pw een financieringsplan voor deze compensatie bevatten. De financiering kan plaatsvinden door een opslag op de premie of door het onttrekken van bedragen uit een compensatiedepot. Het financieringsplan maakt inzichtelijk welk bron in welke mate wordt ingezet. Het plan geeft ook aan hoe er op een evenwichtige wijze wordt omgegaan met financiële of andersoortige schokken tijdens de compensatieperiode.

- Indien sprake is van een compensatiedepot geldt dat het compensatiedepot een geormerkt vermogen op de balans van het pensioenfonds is, waar de compensatie geheel of gedeeltelijk uit wordt gefinancierd. Sociale partners kunnen het pensioenfonds verzoeken het collectieve vermogen bij invaren deels te gebruiken voor initiële vulling van een compensatiedepot (**Zie Factsheet: Omrekenmethoden bij invaren**). Het compensatiedepot kan ook worden gevuld uit een opslag op de premie.

Oprachtaanvaarding door een pensioenfonds

Het pensioenfonds betreft het transitieplan, waaronder de compensatieregeling en het financieringsplan, bij de eigen besluitvorming over de oprachtaanvaarding, het eventuele verzoek tot invaren en het eventuele verzoek tot initiële vulling van een compensatiedepot. Een pensioenfonds legt in het implementatieplan vast hoe invulling zal worden gegeven aan de uitvoering van de gewijzigde pensioenovereenkomst, waaronder het invaren en de eventuele compensatieregeling.

Bij de oprachtaanvaarding beziet het pensioenfonds of het de pensioenregeling, het eventuele inbaarverzoek en de compensatieregeling kan uitvoeren met inachtneming van toepasselijke wet- en regelgeving, waaronder de evenwichtige belangenafweging en de beheerste en integere bedrijfsvoering. Bij de beoordeling maakt het pensioenfonds gebruik van het implementatieplan. Een pensioenuitvoerder mag de afspraken over compensatie alleen uitvoeren als aan de in dit factsheet opgenomen voorwaarden is voldaan.

De afspraken over de financiering van de compensatie worden opgenomen in de uitvoeringsovereenkomst. Het beleid aangaande de uitgangspunten, regels en procedures die gelden ten aanzien van een compensatiedepot wordt opgenomen in de actuariële en bedrijfstechnische nota.

Voor de status van deze beleidsuiting en uitleg daarover kunt u [de leeswijzer beleidsuitingen DNB raadplegen](#)

4. Concept Factsheet: Omrekenmethoden bij invaren

Relevant voor: pf
Geldigheid: CHECK
Datum: CHECK
Status: Factsheet
Referentie: CHECK
Auteur: DNB

Relevante wetgeving;

- Artikel 150m Pensioenwet (Pw)
- Artikel 150n pw
- Artikel 150o Pw
- Artikel 145l Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb)
- Artikel 145m Wvb
- Artikel 145n Wvb
- Artikel 46c Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling (Besluit Pw en Wvb)
- Artikel 46d Besluit Pw en Wvb

Inleiding

Bij invaren worden de opgebouwde pensioenaanspraken en rechten omgezet in persoonlijke pensioenvermogens in de solidaire of flexibele premieregeling. Voor de waardering van pensioenaanspraken en pensioenrechten bij een collectieve waardeoverdracht als bedoeld in artikel 150m Pensioenwet (Pw) en het aanwenden van het vermogen maakt een pensioenfonds op grond van artikel 150n, eerste lid Pw gebruik van de standaardmethode. Maar, een pensioenfonds kan op grond van artikel 150n, tweede lid Pw gebruik maken van de vba-methode indien deze methode beter de bijzondere kenmerken van de pensioenregeling en het pensioenfonds modelleert en het pensioenfonds het toepassen van de vba-methode onderbouwt in het implementatieplan.

Standaardmethode

Bij invaren met de standaardmethode wordt volgens een standaardregel het collectieve vermogen van het pensioenfonds omgerekend naar persoonlijke pensioenvermogens in de gewijzigde pensioenregeling. De standaardregel neemt de technische voorziening van de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten als uitgangspunt en leidt hier de persoonlijke pensioenvermogens uit af op basis van:

- (i) het via de standaardregel verdeelde tekort of overschot; en
- (ii) de spreidingstermijn van maximaal tien jaar.

Hierbij geldt dat het minimaal vereist eigen vermogen volgens het financieel toetsingskader na transitie, eerst wordt afgezonderd.

[REKENREGEL STANDAARDMETHODE OPNEMEN NA PUBLICATIE IN MINISTERIELE REGELING]

Bij invaren met de standaardmethode kunnen sociale partners en het pensioenfonds de volgende keuzes maken, mits voldaan wordt aan de algemene voorwaarden bij invaren die aan het eind van dit factsheet zijn opgenomen:

- Op verzoek van de werkgever, en voor zo ver daarvoor alleen het vermogen wordt aangewend dat op het moment van invaren niet strekt ter dekking van de technische voorzieningen, is een pensioenfonds bevoegd om vóór toepassing van de standaardregel, het vermogen te gebruiken voor:
  - o de initiële vulling van een solidariteitsreserve of risicodelingsreserve (zie factsheet solidariteitsreserve);
  - o de compensatie van deelnemers door het toekennen van extra pensioenaanspraken (zie factsheet compensatie).

Indien de dekkingsgraad bij invaren lager is dan 105%, gelden op dit punt afwijkende voorwaarden. Deze zijn hieronder in dit factsheet opgenomen.

- Een pensioenfonds kan, na toepassing van de standaardregel, afwijken van de uitkomsten voor zover dit nodig is om gelijke aanpassingen van pensioenuitkeringen mogelijk te maken en de verschuiving van vermogen daarvoor binnen de groep pensioengerechtigden blijft.
- Indien de dekkingsgraad bij invaren hoger is dan 110%, kan het pensioenfonds na toepassing van de standaardregel (na de bovengenoemde vulling van een solidariteitsreserve, een

risicodelingsreserve en/of een compensatiedepot) afwijken van de uitkomsten van de standaardregel mits de waarde van de pensioenaanspraak of het pensioenrecht van iedere deelnemer, gewezen deelnemer, andere aanspraakgerechtigde of pensioengerechtigde tenminste 95% bedraagt van de uitkomst van de standaardregel.

- Indien de dekkingsgraad bij invaren ligt tussen 105% en 110% mag 5% van het vermogen verschoven worden, mits deze verschuiving bijdraagt aan de evenwichtigheid van de transitie.

Vba-methode

Uitgangspunt van de vba-methode is dat per leeftijdscohort de marktwaarde van de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten ná invaren minimaal gelijk is aan de marktwaarde van de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten vóór invaren. **Zie hiervoor ook de factsheet netto profijt en vba-rekenmethodiek (hyperlink maken).**

Het pensioenfonds bepaalt de marktwaarde van de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten op basis van de vba-rekenmethodiek:

- Vóór invaren: op basis van de ongewijzigd voortgezette pensioenregeling;
- Ná invaren: op basis van de gewijzigde pensioenregeling (solidaire of flexibele premieregeling).

Bij de waardering houdt het pensioenfonds er rekening mee dat in de gewijzigde pensioenregeling ná invaren het minimaal vereist eigen vermogen als een aparte balanspost wordt aangehouden.

De bovengenoemde voorwaarde van tenminste gelijkblijvende marktwaardes biedt sociale partners en het pensioenfonds bij invaren van een uitkeringsovereenkomst naar de solidaire of flexibele premieregeling bepaalde ruimte om het vermogen van het pensioenfonds bij invaren gericht toe te delen: als gevolg van de wettelijke spreidingsregels voor verhogingen en kortingen en de fiscale maximering van toeslagen is de marktwaarde van opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten in het huidige financieel toetsingskader in het algemeen lager dan het collectieve vermogen van het pensioenfonds.

Dit gericht toedelen kan direct aan de persoonlijke pensioenvermogens of, op verzoek van de werkgever, aan initiële vulling van een compensatiedepot en/of initiële vulling van een solidariteits- of risicodelingsreserve (zie factsheet solidariteitsreserve). Bij het toekennen van extra pensioenaanspraken voor de compensatie van deelnemers (zie factsheet compensatie) moet ook zonder het toekennen van deze extra aanspraken worden voldaan aan het uitgangspunt van de vba-methode dat de marktwaarde ná invaren minimaal gelijk is aan de marktwaarde van de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten vóór invaren.

Bovengenoemde ruimte geldt mits wordt voldaan aan de algemene voorwaarden bij invaren die aan het eind van dit factsheet zijn opgenomen.

Indien de dekkingsgraad bij invaren lager is dan 105%, gelden bij toepassing van de vba-methode, in afwijking van het bovenstaande, andere voorwaarden in aanvulling op het uitgangspunt dat per leeftijdscohort de marktwaarde van de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten ná invaren minimaal gelijk is aan de marktwaarde van de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten vóór invaren. Deze zijn hieronder in dit factsheet opgenomen.

Indien de dekkingsgraad bij invaren lager is dan 105% (beide methodes)

Indien de dekkingsgraad bij invaren lager is dan 105%, kan een pensioenfonds bij beide methodes maximaal 5% van de waarde van de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten aanwenden voor:

- initiële vulling van een solidariteits- of risicodelingsreserve; en/of
- de compensatie van deelnemers door het toekennen van extra pensioenaanspraken; en/of
- het toekennen van extra pensioenrechten aan pensioengerechtigden tot maximaal hun technische voorziening.

Deze aanwending is alleen mogelijk indien:

- de aanwending is opgenomen in het transitieplan; en
- voor de aanwending advies dan wel goedkeuring is verkregen van verantwoordingsorgaan of belanghebbendenorgaan.

Deze ruimte geldt mits wordt voldaan aan de algemene voorwaarden bij invaren die hierna zijn opgenomen.

Algemene voorwaarden bij aanwending van vermogen bij collectieve waardeoverdracht

- *90% dekkingsgraad-grens (150o, lid 1 Pw)*

Een pensioenfonds met een dekkingsgraad lager dan 90%, neemt tijdig maatregelen waardoor de dekkingsgraad bij invaren ten minste 90% bedraagt.

- *Ten minste 95% rekenregel-grens (150n, lid 2 Pw)*

Bij invaren bedraagt de waarde van de pensioenaanspraak of het pensioenrecht, ongeacht de omrekenmethode, van iedere deelnemer, gewezen deelnemer, andere aanspraakgerechtigde of pensioengerechtigde tenminste 95% van de uitkomst van de toepassing van de standaardregel, tenzij de technische voorziening voor de pensioenaanspraak of het pensioenrecht van de deelnemer, gewezen deelnemer, andere aanspraakgerechtigde of pensioengerechtigde lager is, dan bedraagt de waarde tenminste de technische voorziening.

- *Onder voorwaarden begrenzing op technische voorziening (150o, lid 3 Pw)*

Indien bij invaren de waarde van de pensioenaanspraak of het pensioenrecht van een deelnemer, gewezen deelnemer, andere aanspraakgerechtigde of pensioengerechtigde minder bedraagt dan de technische voorziening, kan de waarde voor een andere deelnemer, gewezen deelnemer, aanspraakgerechtigde of pensioengerechtigde niet meer bedragen dan de technische voorziening, tenzij het meerdere een gevolg is van compensatie door het toekennen van extra pensioenaanspraken ([zie factsheet compensatie](#)).

- *Vastlegging verdelingsregels bij compensatie uit vermogen (150n, lid 6c Pw)*

Bij keuze van compensatie van deelnemers uit het vermogen moeten de verdelingsregels hiervoor vastliggen.

- *Solidariteitsreserve of risicodelingsreserve van meer dan 15% van het vermogen (150n, lid 8 Pw)*

Onder voorwaarden kan de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve als gevolg van de initiële vulling meer bedragen dan de wettelijke begrenzing van 15% van het geheel voor pensioen gereserveerd vermogen inclusief de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve ([zie factsheet Solidariteitsreserve en risicodelingsreserve](#)).

Voor de status van deze beleidsuiting en uitleg daarover kunt u de leeswijzer beleidsuitingen DNB raadplegen
----

5. Concept Factsheet: Berekening transitie-effecten en toepassing vba-rekenmethodiek

Relevant voor: pf
Geldigheid: CHECK
Datum: CHECK
Status: Factsheet
Referentie: CHECK
Auteur: DNB

Relevante wetgeving;

- Artikel 150e Pensioenwet (Pw),
- Artikel 150p Pw
- Artikel 145d Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb)
- Artikel 145o Wvb
- Artikel 46c Besluit uitvoering Pw en Wvb
- Artikel 46e Besluit uitvoering PW en Wvb

Transitie-effecten

De effecten van wijziging van de pensioenovereenkomst en de wijze waarop wordt omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten worden in ieder geval berekend door:

- a. inzichtelijk maken van netto-profijt effecten; en
- b. inzichtelijk maken van de pensioenverwachting waarbij de pensioenverwachting, voor zover het ouderdomspensioen betreft, wordt weergegeven op basis van een pessimistisch scenario, een verwacht scenario en een optimistisch scenario.

In sommige gevallen worden in plaats van een berekening van netto-profijt effecten de transitie-effecten inzichtelijk gemaakt met bruto-profijt effecten. Dit geldt wanneer:

- a. de pensioenovereenkomst voor de wijziging het karakter heeft van een premieovereenkomst of een kapitaalovereenkomst.
- b. de pensioenovereenkomst na de wijziging het karakter heeft van een flexibele premieovereenkomst zonder risicodelingsreserve.
- c. geen gebruik wordt gemaakt van het overgangsrecht, bedoeld in artikel 220e Pw.

In het transitieplan verantwoorden sociale partners onder andere met deze transitie-effecten waarom sprake is van een evenwichtige transitie. Het pensioenfonds betreft het transitieplan, waaronder deze transitie-effecten, bij de eigen besluitvorming over de opdrachtaanvaarding en het eventuele verzoek tot invaren. Ten behoeve van de medezeggenschap en het intern toezicht bij besluitvorming over invaren verstrekt het pensioenfonds het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht in ieder geval de generatie-effecten van de totale transitie in termen van netto profijt **en PM**.

Het netto-profijt is ook relevant indien een pensioenfonds een overbruggingsplan indient. In dat geval onderbouwt het pensioenfonds, op grond van artikel 150p, lid 4 Pensioenwet (Pw) in het overbruggingsplan hoe het bij de transitie rekening heeft gehouden met generatie-effecten in termen van netto-profijt die ontstaan door het indienen van een overbruggingsplan. Ook bij informatieverstrekking aan fondsorganen bij invaren, op grond van artikel 46b Besluit uitvoering Pw en Wvb worden de generatie-effecten in kaart gebracht in termen van netto-profijt. Zie ook:

- **Factsheet opdrachtaanvaarding en transitie bij pensioenfonds**
- **Factsheet overbruggingsplan**

Netto profijt

Het netto profijt van een pensioenregeling wordt gedefinieerd als (A) minus (B), waarbij:

- (A) Is de marktwaarde van de te verwachten pensioenuitkeringen, waaronder voor actieve deelnemers de verwachte pensioenuitkeringen uit toekomstige pensioenopbouw; en
- (B) Is de marktwaarde van de toekomstige premie-inleg.

De wijziging van het netto profijt wordt berekend door (A) minus (B) te berekenen voor:

- (1) het ongewijzigd voortzetten van de pensioenregeling; en
- (2) de gewijzigde pensioenregeling.

De wijziging van het netto profijt - het netto profijt voor (2) minus het netto profijt voor (1) - wordt uitgedrukt als percentage van (A) zoals berekend voor (1), het ongewijzigd voortzetten van de regeling. Dit percentage wordt tenminste berekend per leeftijdscohort in hele geboortejaren en per deelnemersgroep.

PM: uitleg berekeningen pensioenverwachtingen (150e, lid 1, sub b Pw)

Vba-rekenmethodiek

Pensioenfondsen berekenen het netto profijt van het ongewijzigd voortzetten van de pensioenregeling en het netto profijt van de gewijzigde pensioenregeling met de vba-rekenmethodiek. De berekening omvat in beginsel alle toekomstige premies en alle toekomstige uitkeringen uit alle pensioenvormen, waaronder naast het ouderdomspensioen ook het nabestaandenpensioen, en zowel de onvoorwaardelijke als de voorwaardelijke elementen van de pensioenregeling. Onder andere omvat de berekening de toekomstige indexaties en kortingen in een uitkeringsregeling en de verdelingsregels van het compensatiedepot en de vul- en uitdeelregels van een solidariteits- of risicodelingsreserve in de solidaire of flexibele premieregeling.

Pensioenfondsen voeren de berekening uit op basis van de uniforme, risico-neutrale scenarioset die De Nederlandsche Bank periodiek beschikbaar stelt [\[LINK TOEVOEGEN\]](#). De prognosehorizon volgt uit de uniform voorgeschreven set.

Uit artikel 46c, derde lid Besluit uitvoering Pw en Wvb volgt dat voor de vba-rekenmethodiek, die ook wordt gebruikt bij de berekening van netto profijt, bij de vaststelling van het fondsbeleid het volgende geldt:

- a. bij de waardering van de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten sluit het fonds aan bij het op 30 juni 2022 in de actuariële en bedrijfstechnische nota, bedoeld in artikel 145 Pw en artikel 140 Wvb vastgelegde beleidskader en vastgelegde financiële toezichtskaderbeleid;
- b. bij de waardering van de pensioenaanspraken en pensioenrechten voor de solidaire premieovereenkomst dan wel solidaire premieregeling, of flexibele premieovereenkomst dan wel flexibele premieregeling sluit het fonds aan bij de onderdelen zoals in de opdrachtbevestiging, bedoeld in artikel 28d Besluit uitvoering Pw en Wvb, is vastgelegd of het fonds van plan is vast te leggen;
- c. voor zover sprake is van incomplete beleidsonderdelen voor de uitvoering van de volledige prognosehorizon worden realistische aannames gehanteerd;
- d. een fonds kan voor de uitvoering van de volledige prognosehorizon afwijken van het fondsbeleid, zoals vastgelegd in de actuariële en bedrijfstechnische nota of in de opdrachtbevestiging, waarbij dit uitsluitend mogelijk is indien dit leidt tot een realistischere invulling op langere termijn;
- e. bij de volledige prognosehorizon wordt verondersteld dat de status van deelnemer of gewezen deelnemer niet wijzigt tot aan de pensioendatum voor zover de toeslagverlening voor deelnemers en gewezen deelnemers verschillend is; en
- f. te allen tijde wordt voldaan aan de huidige wet- en regelgeving.

Artikel 46c, lid 5 Besluit uitvoering Pw en Wvb bepaalt dat de pensioenuitvoerder de aannames, vereenvoudigingen en voor zover van toepassing de afwijking van het fondsbeleid op adequate wijze onderbouwt en opneemt in het implementatieplan. Voor zover een pensioenuitvoerder bij de berekening gebruik maakt van maatmensen leidt deze vereenvoudiging niet tot materiële afwijkingen in de berekening van de marktwaarden van de te verwachte pensioenuitkeringen van deelnemers, gewezen deelnemers en andere aanspraakgerechtigden. De pensioenuitvoerder hanteert over de gehele prognosehorizon realistische aannames ten aanzien van demografische ontwikkeling.

Vba-rekenmethodiek marktwaarde opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten

De vba-rekenmethodiek is tevens van toepassing bij invaren op basis van de vba-methode zoals bedoeld in artikel 150n Pw.

Het pensioenfonds bepaalt hierbij de marktwaarde van (i) de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten bij het ongewijzigd voortzetten van de pensioenregeling en (ii) de marktwaarde van de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten in de gewijzigde pensioenregeling. In afwijking van de berekening van het netto profijt laat het pensioenfonds hierbij voor actieve deelnemers de verwachte pensioenuitkeringen uit toekomstige pensioenopbouw buiten beschouwing.

- *Zie ook: [factsheet omrekenmethoden bij invaren](#)*

Voor de status van deze beleidsuiting en uitleg daarover kunt u de leeswijzer beleidsuitingen DNB raadplegen
----

6. Concept Q&A Redenen voor DNB om een verbod op invaren op te leggen

Relevant voor: pf
Geldigheid: CHECK
Datum: CHECK
Status: Q&A
Referentie: CHECK
Auteur: DNB

Relevante wetgeving;

- Artikel 150e Pensioenwet (Pw),
- Artikel 150m Pw
- Artikel 145d Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb)
- Artikel 145l Wvb, Artikel 46c Besluit uitvoering Wvb
- Artikel 46b Besluit uitvoering PW en Wvb

Vraag:

Wat kunnen voor De Nederlandsche Bank (DNB) redenen zijn om een voorgenomen interne collectieve waardeoverdracht op grond van artikel 150m, tweede lid, Pensioenwet (Pw) te verbieden?

Antwoord:

Artikel 150m, tweede lid, Pw bepaalt dat een pensioenfonds een voornemen tot interne collectieve waardeoverdracht moet melden bij DNB. DNB kan in de periode tussen de melding bij DNB en de beoogde datum van overdracht een verbod tot waardeoverdracht opleggen. Artikel 46b Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling (Besluit uitvoering Pw en Wvb) bepaalt dat DNB het voornemen tot waardeoverdracht beoordeelt op de volgende aspecten:

- a. het besluitvormingsproces;
- b. financiële en andere risico's;
- c. de financiële effecten;
- d. de collectieve actuariële gelijkwaardigheid; en
- e. de evenwichtige belangenafweging door het fonds.

Indien een voorgenomen besluit tot waardeoverdracht, naar oordeel van DNB, op een of meer van deze aspecten niet voldoet aan de wet- en regelgeving, is dat voor DNB aanleiding om een verbod op te leggen. Indien mogelijk zal een pensioenfonds door DNB in de gelegenheid worden gesteld om een eventueel gebrek tijdig te herstellen waardoor DNB geen gebruik hoeft te maken van de verbodsbevoegdheid. Als een pensioenfonds niet voldoet aan de wettelijke kaders en niet kan of zal overgaan tot herstel van een gebrek, zal DNB in beginsel een verbod opleggen. Dit wijkt niet af van de huidige praktijk van beoordeling van collectieve waardeoverdrachten van of tussen pensioenfondsen.

Toelichting

DNB toetst een besluit van een pensioenfonds tot invaren op de vijf hiervoor genoemde aspecten. Bij ieder aspect kan het zijn dat een pensioenfonds niet aan een of meer van de daarop van toepassing zijnde wettelijke eisen voldoet waardoor het opleggen van een verbod tot waardeoverdracht gerechtvaardigd kan zijn. Hierna worden per aspect enkele, niet limitatieve voorbeelden gegeven van situaties waar DNB een verbod gerechtvaardigd kan achten.

Besluitvormingsproces

Het gaat er bij het besluitvormingsproces om dat het besluit van het bestuur om in te varen adequaat is onderbouwd, dat de fondsorganen tijdig zijn betrokken (artikel 150m, leden 4, 6 en 7 Pw), dat de fondsorganen daarbij van de juiste informatie zijn voorzien (artikel 46b Besluit Uitvoering Pw en Wvb) en dat adequaat met hun zienswijze is omgegaan.

Als een pensioenfonds niet aan alle wettelijk voorgeschreven eisen in het besluitvormingsproces heeft voldaan, is dat voor DNB aanleiding om een verbod op te leggen. Bijvoorbeeld als het verantwoordingsorgaan niet in de gelegenheid is gesteld om advies uit te brengen over de voorgenomen collectieve waardeoverdracht. Maar bijvoorbeeld ook als een verantwoordingsorgaan wel in de gelegenheid is gesteld om advies uit te brengen, maar de verstrekte informatie aan dat fondsorgaan niet voldoet aan de wettelijke vereisten. Dat kan het geval zijn als in de verstrekte informatie de kwantitatieve effecten van de collectieve waardeoverdracht niet of naar oordeel van DNB niet goed in

beeld zijn gebracht of als er geen adequate motivering van evenwichtigheid aan het verantwoordingsorgaan is verstrekt of een onjuiste uitleg van transitie-effecten. Dan kan het verantwoordingsorgaan de wettelijke adviestaak niet afdoende verrichten.

Financiële en andere risico's

DNB toetst of het pensioenfonds een adequate analyse heeft gemaakt van de financiële en niet-financiële risico's van de voorgenomen interne collectieve waardeoverdracht en of het pensioenfonds deze risico's adequaat kan beheersen. Een pensioenfonds onderbouwt de beheersing van deze risico's in het implementatieplan. DNB beoordeelt in elk geval de operationele en IT-risico's, data beschikbaarheid, datakwaliteit en procesbeheersing, de uitbestedingsrisico's, de financiële risico's en de wijze waarop het pensioenfonds deze risico's voornemens is te beheersen.

Met betrekking tot de hiervoor genoemde risico's moet een pensioenfonds op grond van artikel 46 Besluit uitvoering Pw en Wvb in het implementatieplan ook een analyse opstellen. Als een pensioenfonds, in het implementatieplan, geen adequate risicoanalyse heeft opgesteld, kan het pensioenfonds niet aantonen dat het deze risico's adequaat kan beheersen. Dat is voor DNB ook reden om een verbod op te leggen.

Als bijvoorbeeld uit het implementatieplan dan wel uit de controle door de externe accountant of externe IT-auditor blijkt dat de kwaliteit van de pensioendata op het transitiemoment onvoldoende geborgd is, kunnen bestaande pensioenrechten en -aanspraken niet verantwoord naar individuele vermogens worden omgerekend. Uit de toelichting in het Besluit Toekomst Pensioenen volgt dat bevindingen die wijzen op materiële tekortkomingen in de data, waardoor de voor het invaarbepaalde benodigde berekeningen een onjuist beeld kunnen geven, vóór het nemen van het invaarbepaalde moeten zijn opgelost. Als dat niet is opgelost, is dat voor DNB aanleiding een verbod op te leggen.

Financiële effecten

Bij de toets op financiële effecten gaat het er onder meer om of de om te zetten aanspraken op de juiste wijze zijn gewaardeerd, of daarbij gebruik is gemaakt van de daarbij wettelijk voorgeschreven omrekenmethoden (artikel 150n Pw) en of voldaan is aan de daarbij geldende wettelijk gestelde randvoorwaarden. Als de door het pensioenfonds gehanteerde omrekenmethode niet op correcte wijze is toegepast waardoor aanspraken niet op de juiste wijze worden gewaardeerd is dat aanleiding om een verbod op te leggen. Een niet correcte waardering van pensioenaanspraken kan leiden tot een onjuiste toerekening van fondsvermogen aan de persoonlijke pensioenvermogens.

Voorts gaat het hier om de vraag of een pensioenfonds heeft voldaan aan de vereisten voor de initiële vulling van solidariteits- dan wel risicodelingsreserve of het compensatiedepot. Als daar niet aan is voldaan, is dat voor DNB aanleiding om een verbod op te leggen.

Collectieve actuariële gelijkwaardigheid

Deze wettelijke verplichting bestaat uit twee onderdelen. Ten eerste de eis dat de te verwerven pensioenrechten voor mannen en vrouwen gelijk zijn. Dit vloeit voort uit de wetgeving omtrent gelijke behandeling van mannen en vrouwen. Overlevingskansen tussen mannen en vrouwen zijn verschillend, maar dit mag er niet toe leiden dat mannen en vrouwen die hetzelfde pensioen hebben opgebouwd na de collectieve waardeoverdracht verschillende aanspraken krijgen. Ten tweede houdt collectieve actuariële gelijkwaardigheid in dat er op collectief niveau sprake moet zijn van actuariële gelijkwaardigheid. Dat betekent dat al het vermogen dat de pensioenuitvoerder voor de pensioen- en aanspraakgerechtigden van het pensioenfonds beheerde bij de interne collectieve waardeoverdracht betrokken moet worden. Als een pensioenfonds niet aan deze vereisten voldoet, is dat voor DNB aanleiding om een verbod op te leggen.

Evenwichtige belangenafweging

Pensioenfondsen zullen aan DNB moeten onderbouwen op welke wijze is voldaan aan de verplichting tot evenwichtige belangenafweging als bedoeld in artikel 105, tweede lid, Pw en hoe het pensioenfonds zo goed mogelijk voorkomt dat het invaren voor (een deel van) de deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden tot onevenwichtig nadeel leidt (artikel 150l, vierde lid, onder b, Pw).

Artikel 105, tweede lid, Pw is een open norm die zich richt tot het pensioenfonds. DNB toetst of de belangen van de bij het pensioenfonds betrokken deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden, de pensioengerechtigden en de werkgever adequaat zijn meegenomen in de

belangenafweging. DNB toetst in dat kader of de gehanteerde informatie correct is, of het bestuur zijn besluit en onderbouwing ook (mede) op die informatie heeft gebaseerd en of in het besluitvormingsproces de fondsorganen zijn voorzien van de juiste informatie. Als van de uitkomst van de belangenafweging gesteld kan worden dat (een deel) van de deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden of pensioengerechtigden zich niet op evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen, terwijl voldaan is aan alle hiervoor genoemde eisen, kan dit voor DNB alsnog aanleiding zijn een verbod op te leggen.

DISCLAIMER

Q&A's bieden nader inzicht in de beleidspraktijk van DNB doordat we daarin wettelijke toezichtregels interpreteren. Onder toezicht staande instellingen kunnen ook op andere wijze aan de wet- of regelgeving voldoen. Instellingen moeten daarbij wel gemotiveerd aan DNB kunnen aantonen dat zij met hun invulling voldoen aan de wet- of regelgeving. Voor een nadere toelichting op de status van de beleidsuitingen van DNB zie de [Leeswijzer beleidsuitingen DNB](#) op Open Boek Toezicht.

CONCEPT